

[Bertel Dahlgaard.]

at den amnestilovgivning, der nu her eventuelt bliver gennemført, på en måde forrykker forholdet mellem de i henhold til straffelovstillægget dømte og de ved tjenestemandsdømstolene dømte. Det vil ikke kunne nægtes, at der er tjenestemænd, som i kraft af afskedigelse og på anden måde blev ramt hårdere, måske for mindre forseelser, end personer, der nu kommer ind under amnestilovgivningen.

Jeg vil gerne henstille, at dette spørgsmål bliver genstand for nærmere drøftelse i udvalget. For disse tjenestemænds vedkommende ville det vist også være rimeligt, om udvalget modtog oplysninger om, i hvilket omfang den administrative ordning, der er truffet efter aftale med finansministeren, har fået resultater.

Jeg skal da anbefale dette forslag til videre, hurtig behandling her i tinget.

Det ærede medlem hr. Per Federspiel var så venlig i eftermiddags at citere udtalelser, som jeg havde fremsat den 29. maj 1945 her i tinget under behandlingen af straffelovstillægget. Jeg kan i enhver henseende i dag vedstå de udtalelser, jeg da fremsatte. Når jeg nævner det her, er det blot for at få lejlighed til at sige, at efter at jeg havde holdt den tale, og efter at straffelovstillægget var gennemført, kom jeg til at lide en stor skuffelse med hensyn til praktiseringen af dette straffelovstillæg fra den daværende justitsministeres side, idet jeg har den anskuelse, at de forudsætninger, under hvilke straffelovstillægget blev vedtaget her i rigsdagen, ikke blev overholdt eller respekteret under den videre administration. Da det ikke er min hensigt nu igen at yppe kiv om hele denne sag, skal jeg indskrænke mig til at henvise til den redegørelse, jeg i sin tid, den 12. februar 1946, fremsatte for mine anskuelser i så henseende. Disse udtalelser findes i folketingstidende for 1945—46, sp. 2492—96. Jeg ønsker blot her at fæstne, at samtidig med at vi fra vor side i enhver henseende kan vedstå de synspunkter, vi fremsatte dengang, skete der noget med hensyn til praktiseringen af denne lov, som vi ikke har kunnet billige.

Aksel Larsen: Det foreliggende lovforslag kunne friste til en omtale af hele retsopgøret efter besættelsestiden og til at dvæle ved det tidsmæssigt noget påfaldende faktum, at dette forslag om det, man kalder resocialisering af dømte landssvigere fra 1940 til 1945, fremkommer nogenlunde på samme tid, som statsmyndigheden har indledt en offensiv for at få dømt flest muligt af de

tidligere ledende modstandsfolk med den ene eller den anden begrundelse, og samtidig med at man forbereder en permanent såkaldt forræderilovgivning, der i skarphed langt overgår straffelovstillægget af 1945, men unægtelig i mange henseender synes at have en noget anden adresse. Jeg skal imidlertid forsøge ikke at lade mig friste til at foranledige en større diskussion om disse emner, men jeg vil have lov til at sige, at hvad man end formelt fra fagjuristers side kan anføre, så er det ubestrideligt, at dette lovforslag om visse domfældtes generhvervelse af rettigheder reelt er en slags amnestilov eller et led i den amnestikurs, der forholdtshvis hurtigt blev krævet og derefter indledt, og det ville være ønskeligt, om det officielle Danmark, som unægtelig har haft meget travlt med at varetage de dømte landssvigeres interesser eller de landssvigeres interesser, som skulle dømmes — for det var jo, før opgøret kunne siges at være blot halvfærdigt, at man indledte den kurs med at ændre i straffelovstillægget —, om dette officielle Danmark så dog i det mindste kunne strække sig så langt, at det kunne tilgive dem, der deltog i modstandskampen, og ikke fortsat bære nag til dem.

Vi kan forsåvidt ikke have noget imod at gennemføre et sådant lovforslag, og vi vil ikke modsætte os det, vi vil ikke stemme imod det. Det vedrører spørgsmålet om straffedommenes følger i retning af fortabelse af visse borgerlige rettigheder, og her vil jeg have lov til for mit vedkommende at sige, at jeg har det principielle synspunkt, at hvis en forbryder eller lovovertræder har udstået sin straf, har han eller hun kvitteret sit mellemværende med samfundet, og så er det urimeligt at have en efterstraf. Da dette er så at sige en indledning til officiel anerkendelse af dette princip, stemmer det mig yderligere forsonligt overfor lovforslaget.

Så er der noget andet at bemærke ved det, at det drejer sig om domfældte, hvis straf ikke overstiger fængsel i 2 år og 6 måneder. Det er for de flestes vedkommende, men kun for de flestes vedkommende, småfolk, og for manges vedkommende er det vel folk, om hvem man har lov til at sige, at det er mere end tvivlsomt, om de overhovedet burde have været dømt. Da vi i 1945 forhandlede om straffelovstillægget, fik jeg den opfattelse — men jeg havde jo ikke været med til forhandlingerne forud for 5. maj 1945 —, at hensigten med straffelovstillægget og dets udformning var, at de, der ikke stod til en straf på mindst 4 år, ikke skulle straffes efter straffelovstillægget, men man skulle derimod slå så meget desto hårdere ned på